

Zajlik az élet, a végéhez közeledő nyár még elővezeti az utolsó kalandokat. Hétfőn délben Füzesabonyban felszálltam egy gyorsvonatra, és leültem egy hetven év körüli úrral szemben. Két perc elteltével a táskájához nyúlt, és elővette belőle a *Magyar Fórum* augusztus 17-i lapszámát. Hoppá, dobbant nagyot a szívem. Több mint hét éve írok heti rendszerességgel a lapba, és sokszor eljátszottam a gondolattal: milyen szép lenne, ha egyszer buszon-villamoson-vonaton-strandon, szóval bárhol, valaki mellettem olvasná a Fórumot. Most végre elérkezett a pillanat. Megszólítottam a férfit, az Olvasót, és nagyon kellemesen elbeszélgettünk. Czinege úr – remélem, megbocsátja nekem, hogy félig kiadom a nevét – a kezdetektől, tehát az első évfolyamtól hűségesen olvassa lapunkat. Nem előfizetőként, hanem utcai árusnál vásárolja meg, és az első oldaltól az utolsóig elolvassa. Isten tartsa meg ezt a jó szokását! Neve hallatán persze muszáj volt megkérdeznem, vajon rokona volt-e a Kádár-korszak hírhedt honvédelmi minisztere, Czinege Lajos. Nos, igen, de csak nagyon távoli: a miniszter elvtárs nagypapa és a mi olvasónk dédapja unokatestvérek voltak. Beszélgetőtársam egyetlen alkalommal találkozott személyesen Lajossal, és csak néhány perces felszínes társalgást folytattak. Mindegy, a lényeg az, hogy jó érzés volt találkozni egy olvasónkkal, és közvetlen, friss visszaigazolást kapni a cikkeinkről, a munkánkról.

E sorokat már két megyével arrébb, Lakiteleken írom, a Lezsák Sándor által megálmodott és létrehozott népfőiskolán, ahol idén is megrendezik a Németh László Műfordítói Táborát. Immár másodszor. Ezúttal is tanárként vagyok jelen, a lengyel műfordítói műhelyt vezetem, négy diák részvételével. Nagyon fontos kulturális küldetés ez, hiszen ebben a táborban az úgynevezett „kis nyelvekkel”, a kelet-közép-európai térségben élő népek irodalmával foglalkozunk, azaz a szerb, a horvát, a cseh, a szlovák, az ukrán és a lengyel nyelvű alkotások fordításával. Az angolszász tömegkultúra, az irdatlan nyugati befolyás mellett ez roppant lényeges vállalkozás. És persze létfontosságú, hogy legyen utánpótlás: fiatal, elhivatott, tehetséges műfordítók, akik a következő évtizedekben majd szolgálják népeink kulturális kapcsolatait, békés egymás mellett élését.

A búcsúzó nyár komorabb, vastagon politikai híreket is szállít. Például Lengyelországban bejelentették, hogy a most induló új tanévben önkéntes és díjmentes katonai kiképzést vezetnek be egyes lengyel felsőoktatási intézményekben. Teszik ezt annak a megállapodásnak az értelmében, amelyet az illetékes tárcák kötöttek Varsóban múlt hétfőn. A rendelet szerint az összesen harminc tanórás elméleti és huszonkét tanórás gyakorlati kiképzésben ebben a tanévben tízezer hallgató vehet részt. A kísérleti program költsége több mint 200 millió zloty (14,2 milliárd forint), és ezt főként a lengyel nemzetvédelmi tárca fedezi – kisebb részét a tudományos és felsőoktatási minisztérium vállalja. A programot csak azokban a felsőoktatási

intézményekben valósítják meg, amelyek vezetése beleegyezik a részvételbe. Az önkéntesen jelentkező hallgatók – férfiak és nők egyaránt – a kiképzést követően sorkatonai esküt tehetnek. Ettől a programtól a lengyel nemzetvédelmi tárca a tartalékosok erőteljesebb utánpótlását reméli. A nyári szünet előtt a minisztérium készített egy felmérést, és abból az derült ki, hogy az egyetemi és főiskolai hallgatók közel negyvenöt százaléka szívesen részt venne ilyen kiképzésben. A friss minisztériumi megállapodás értelmében 2018-tól önkéntes tiszti és altiszti képzést is indítanak a nem katonai felsőoktatási intézményekben.

Lengyelországban 2009-ben szüntették meg az általános hadkötelezettséget, és előtte fokozatosan szűnt meg a férfi hallgatók kötelező katonai kiképzése az egyetemeken. A tárca most azt tervezi, hogy a honvédelmi kiképzéshez középiskolai szinten is visszatérnek: kísérleti jelleggel kétszázötven iskolában már el is indították a védelmi képzés elemeit tartalmazó programot. A rendszerváltás után megszüntetett középiskolai honvédelmi oktatást a kormányzati elképzelés szerint 2019-re állítják vissza teljes körűen.

Két héttel ezelőtt beszámoltam arról, hogy a lengyel–belorusz határ vidékén található bialowiezai őserdő területén faritkítást végeznek, további kitermelést terveznek, az Európai Bizottság pedig emiatt büntetéssel fenyegetőzik. E témában új fejezet, hogy Lengyelországnak múlt péntek éjfélig kellett válaszolnia a brüsszeli kötelezettségszegési eljárás keretében megfogalmazott kifogásokra. Az elküldendő levél tartalmát a lengyel PAP hírügynökség ismertette. Ennek tanúsága szerint a lengyel környezetvédelmi tárca úgy értékeli: lépései megfelelnek az uniós madár- és élőhelyvédelmi irányelvnek, sőt, nélkülözhetetlenek a környezetvédelem szempontjából. A tárca azt állítja: a faritkítás leállítása súlyos kárt okozna, melynek összege elérheti a 3,24 milliárd zlotyt (mintegy 754 millió eurót) – az bizony komoly összeg... A hivatalos lengyel indoklás szerint a fák kivágása azért szükséges, mert a bialowiezai őserdő lengyelországi és fehéroroszországi részén az utóbbi években elszaporodott a szúbogár, és ez ellen mindkét országban a kidőlt fák eltakarításával és faritkítással védekeznek. A Natura2000 uniós hálózathoz tartozó erdő kisebb területén létesített, az eredeti őserdő maradványait is magában foglaló nemzeti parkot továbbra is érintetlenül hagyják. A környezetvédő csoportok viszont dühösen állítják: a védekezés mellett ipari fakitermelés is zajlik, és az alkalmazott óvintézkedéseket feleslegesnek és károsnak tartják.

Végül egy kimondottan komor ügy. A lengyel nemzetvédelmi minisztériumnak a 2010-es szmolenszki légikatasztrófát vizsgáló albizottsága múlt szerdán közzétett egy jelentést a legfrissebb vizsgálati eredményekről. A közlemény szerint a lezuhant Tu-154-es lengyel kormánygép bal szárnya robbanás jegyeit viseli magán. A dokumentum a következő megállapításokat tartalmazza: 1./ a repülőgép bal szárnyának megsemmisülését nem egy nyírfával történt ütközés váltotta ki – ahogyan azt a korábbi hivatalos vizsgálat állította –, hanem az már korábban elkezdett szétesni. 2./ A szakértők szerint a szárnyon látható kiterjedt

Előlép egy olvasó

Írta: Zsille Gábor

2017. szeptember 08. péntek, 10:34 -

rongálódások robbanásra utaló jegyeket viselnek. Az orosz Államközi Repülésügyi Bizottság (MAK) június elején kiadott nyilatkozata mindennek éppen az ellenkezőjét tartalmazza – nahát, milyen meglepő... A lengyel albizottság idén április 10-én már közzétett egy filmet, amelyben azt modellezik, hogy a tragédiát a repülőgép törzsében és szárnyain elhelyezett aeroszol (olaj-levegő) robbanótöltetek okozták, vagyis egyértelműen merénylet történt.

Zsille Gábor